

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	51-554-01-136
Дата:	22 / 04 / 2025 г.

ДО

Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51-ТО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Н. К.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 ПОДНС внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията, приложена към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

Приложения:

1. Мотиви към законопроекта.
2. Оценка на въздействието.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Демков
Александър Василев
Татяна Суганова
Айлин Пехливанова
Борислав Петков
Андрей Цехов
Горан Грозев
Петър Косев
Бордан Боздаков
Зеница Асирова

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**
(Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г., изм. и доп., бр. 98 от
9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм., бр. 105 от 30.12.2016 г., в сила от
1.01.2017 г., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., бр. 99 от
12.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 24 от 16.03.2018 г., в сила от
23.05.2018 г., изм. и доп., бр. 92 от 6.11.2018 г., изм., бр. 108 от 29.12.2018 г., в
сила от 1.01.2019 г., бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 1.07.2020 г., доп., бр. 42
от 28.05.2019 г., в сила от 28.05.2019 г., изм., бр. 100 от 20.12.2019 г., в сила от
1.01.2020 г., бр. 101 от 27.12.2019 г., изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2020 г., бр. 82
от 18.09.2020 г., изм., бр. 17 от 1.03.2022 г., в сила от 1.04.2022 г., изм. и доп.,
бр. 34 от 3.05.2022 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г., изм. и
доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., изм., бр. 102 от 8.12.2023 г., изм. и доп., бр. 23 от
19.03.2024 г., бр. 27 от 29.03.2024 г., бр. 69 от 16.08.2024 г., бр. 26 от 27.03.2025
г., в сила от 1.05.2025 г.)

§ 1. В чл. 5, ал. 1 се създава т. 13:

„13. етично, безопасно и образователно насочено използване на изкуствения интелект в училищното образование.“

§ 2. Чл. 11, ал. 3 се изменя така:

„(3) В системата на предучилищното и училищното образование идеологии, религии, доктрини и системи от възгледи и идеи се изучават за постигане на целите по чл. 5, за формиране на национално самочувствие, патриотичен дух, и родолюбие и формиране на добродетели у децата и учениците и при спазване на държавните образователни стандарти и на учебните програми.“

§ 3. Създава се чл. 121а:

„Чл. 121а. Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация се използват в процеса на определяне на добавената стойност, която е елемент от оценката на качеството в училищното образование.“

§ 4. В Чл. 217 алинеи 5 и 6 се изменят така:

„ (5) Длъжността „директор“ в държавните и общинските институции по този закон се заема за срок от четири години въз основа на конкурс, проведен при условията и по реда на Кодекса на труда и на наредба, издадена от министъра на образованието и науката, съгласувано с министъра на младежта и спорта и с министъра на културата, от органите по ал. 1, 2 или 3 и с участието на представители на обществения съвет на детската градина или училището. Длъжността „директор“ не може да се заема от едно лице за повече от два последователни четиригодишни мандата, като при предсрочно освобождаване за един мандат се смята времето, в което лицето е заемало длъжността „директор“ повече от две години.

(6) В комисията за провеждане на конкурса за заемане на длъжността „директор“ на общинско училище се включват един представител на педагогическия съвет на училището, избран от педагогическия съвет, един представител на регионалното управление на образованието, определен от началника на регионалното управление на образованието, един представител на общинската администрация, определени от кмета на общината и един представител на обществения съвет, като за професионалните гимназии това е представителят на работодателските организации.“.

§ 5. В § 1 от допълнителните разпоредби:

1. Създава се нова т. 28:

„28. „Пропаганда“ е разпространяване на информация по предубеден или подвеждащ начин, за да се популяризира определена кауза или гледна точка, без да се основава на научното познание в дадената област.“.

2. Досегашните точки 28-38 стават 29-39.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Дееков
Асен Василев
Татяна Суктанова
Айлин Пехливанова
Богдан Петков
Андрей Цветков
Гоо Стоев
Иван Колев

Borgani Borganiolo
Zemlya Amestoba —

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Въвеждането на принцип за етично, безопасно и образователно насочено използване на изкуствения интелект в училищното образование цели да осигури нормативна рамка за бъдещо внедряване на ИИ-базирани платформи и технологии, които могат значително да подобрят качеството на преподаване и учене чрез персонализирани подходи, адаптивни методи, дигитални асистенти и административна ефективност. Това обаче изисква също така гаранции за защита на личните данни, етична употреба на технологиите, равнопоставеност и широк достъп до иновациите, с цел предотвратяване на нови форми на неравенство, особено при децата от различни социални и демографски групи.

В същото време, във връзка с обсъжданите промени в учебното съдържание, предлагаме подходът към формиране на добродетели и ценности у децата да бъде изцяло приобщаващ и да не води до разделение по религиозен или етнически признак. Наложително е да се избегне въвеждането на конфесионални елементи в задължителното образование, тъй като подобна мярка би могла да доведе до институционално етническо и религиозно разделение, особено в смесени региони, където религиозната принадлежност съвпада с етническата. Това би подкопало усилията за социална кохезия и би създадо риск от конфликти, дискриминация и нарушаване на конституционните принципи за равенство и свобода на съвестта. Изучаването на религии с конфесионални характеристики трябва да остане свободноизбираемо, като държавата следва да създаде условия и да подпомогне подготовката на преподаватели, информираността на родителите и възможностите за организиране на занятия към религиозни институции извън задължителната програма.

В допълнение, предлагаме въвеждането на мандатност за длъжността „директор“ на държавни и общински образователни институции с максимална продължителност от два последователни четиригодишни мандата. Това ще повиши отчетността, ще насърчи фокус върху реални резултати, ще даде възможност за устойчива и стратегическа работа, а също така ще подобри прозрачността и мотивацията за иновации и развитие. От съществено значение за подобряване на качеството на образованието е и въвеждането на механизъм за измерване на т.нар. добавена стойност чрез използване на резултатите от националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити. Създаването на нормативна основа, която признава оценките от тези изпити като обективен инструмент за анализ на напредъка, ще позволи по-точна оценка на ефективността на училищата, както и планиране на интервенции там, където те са най-необходими.

Накрая, предлагаме въвеждане на легална дефиниция на термина „пропаганда“ в допълнителните разпоредби на закона, като: „разпространяване на информация по предубеден или подвеждащ начин, за да се популяризира определена кауза или гледна точка, без да се основава на научното познание в дадената област.“ Тъй като терминът вече присъства в нормативния текст, но без ясно определение, това създава несигурност у учителите и директорите по отношение на прилагането му. Ясната

дефиниция ще улесни прилагането на закона и ще спомогне за опазване на образователната среда от манипулации и едностранчиви въздействия, особено в контекста на дезинформацията и радикализацията в дигиталното пространство.

Всички горепосочени предложения целят да направят българската образователна система по-справедлива, ефективна, иновативна и устойчива, като същевременно я адаптират към съвременната социална, технологична и културна среда.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Демисъ

Али Башиев

Татяна Султанова

Айлин Пехливанова

Богдан Петков

Андрей Цукоръ

Гою Габ

Нелс Ковъ

Богдан Богданов

Деница Симеонова

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОН ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО
И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Законодателната инициатива цели да осъвремени системата на предучилищното и училищното образование чрез въвеждане на принципи за етично използване на изкуствен интелект, утвърждаване на приобщаващи форми за възпитание в добродетели и осигуряване на по-прозрачно и ефективно управление на образователните институции. Необходима е и нормативна яснота по отношение на понятието „пропаганда“, както и използването на обективни инструменти за оценка на качеството на образованието.
Заинтересовани групи	Заинтересовани са всички участници в системата на предучилищното и училищното образование - Министерство на образованието и науката, органите на местното самоуправление, регионалните управления на образованието, педагогическите специалисти, директори на държавните и общинските институции, педагогическите съвети към образователните институции, децата и учениците, участващи в образователния процес, както и техните семейства.
Анализ на разходи и ползи	За приемането на законопроекта и неговото изпълнение не са необходими разходи.
Административна тежест и структурни промени	С предложения законопроект не се създават административни тежести за гражданите и бизнеса, нито се налагат структурни промени.
Въздействие върху нормативната база	Предложения законопроект не влиза в колизия с приложимата нормативна база. Не се предвиждат промени в подзаконовни нормативни актове, свързани с прилагането на Закона за предучилищното и училищно образование.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението

	върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.
--	--

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Делиев
Ален Василев
Татяна Суртанова
Айлин Петриханова
Богомир Петков
Андрей Ценов
Гюргий Габ
Иван Кочев
Бордан Богданов
Зехира Симеонова